

Mosaikmysteriet - lærervejledning

Af Halla Guðný Erlendsdóttir

Introduktion

Velkommen til Mosaikmysteriet. I denne lærervejledning får du overblik over undervisningsforløbet om de grønlandske mosaikker, der hænger rundt omkring i København. Lærervejledningen gennemgår de fag undervisningsforløbet passer til, og hvilke læringsmål og kompetenceområder det dækker.

Lærervejledningen gennemgår også undervisningsforløbets elevopgaver og opsummerer, hvilke materialer I får brug for, samt hvad I skal være opmærksomme på til de enkelte elevopgaver ude i byen.

Lærervejledningen foreslår også, hvordan undervisningsforløbet kan sammensættes, så det passer til skolens lokalområde, samt forslag til forarbejde inden I tager af sted og til hvad I kan arbejde videre med på skolen, efter I har gennemført Mosaikmysteriet.

Hvad er mosaikmysteriet?

Et gratis GPS-undervisningsforløb til grundskolen baseret i København, der kan gennemføres i skolens lokalområde. Forløbet er udviklet og baseret i Det Grønlandske Hus i København. Opgaver og kort over mosaikker er at finde i appen Useeum under profilen Det Grønlandske Hus. Opgaverne giver eleverne indblik i street art-genren og kunstneren Landic Projects æstetiske udtryk og intention med værkerne. Eleverne lærer om hvad det vil sige at være grønlænder i Rigsfællesskabet og reflekterer over begreber som fordomme og åbenhed. Eleverne skal samarbejde, diskutere og afprøve æstetiske processer med inspiration i Landic Projekts mosaikker.

Fag og læringsmål

Den her del er til indskoling og henvender sig til undervisning i fagene **dansk og billedkunst**. Materialet kan også anvendes tværfagligt, til teknologiforståelse samt af mellemtrinnet. Materialets formål er at være inspiration til arbejde med Grønland og Rigsfællesskabet på en ny og undersøgende måde samt blive klogere på genren street art og tilegnelsen af medborgerskabsfølelse.

Opgaverne er udarbejdet til brug ude i byen der hvor de grønlandske mosaikker befinder sig, men kan også gennemføres på andre udearealer eller på selve skolen.

Dansk

Formål: Undervisningsforløbet er med til at fremme elevernes forståelse for tekster, sprog og kommunikation som kilder til udvikling af personlig og kulturel identitet. Opgaverne arbejder med at fremme elevernes indlevelsessevne og deres æstetiske, etiske og historiske forståelse. I opgaverne træner eleverne deres beherskelse af sproget i samspil med deres klassekammerater. Eleverne skal i mosaikmysteriet udvikle deres analytiske indstilling til emnets kulturelle udtryksformer. Eleverne møder i dette undervisningsforløb kulturfællesskabet i Rigsfællesskabet.

Kompetencemål: I opgaverne skal eleverne udtrykke sig i tale og billeder. Opgaverne træner elevernes respons, hvor de får viden om og samtaler om emnet. Eleverne skal også præsentere og evaluere deres arbejde for klassen (fremstilling). Eleverne skal forholde sig til undervisningsforløbets emne gennem samtale og andre æstetiske tekster. Undervisningsforløbets oplevelser og indlevelsestiltag tager eleverne med på en kulturel og kunstnerisk rejse gennem street art og fortællingen om Rigsfællesskabets fortid, nutid og fremtid. Eleverne skal undersøge sproglige og billedlige træk og virkemidler og lære at udpege centrale elementer indenfor emnet. Eleverne skal deltage i enkle fortolkninger af mosaikkerne og vurdere egen og andres opfattelser tekster forbundet med mosaikkerne. Eleverne skal også perspektivere og sammenligne emnet i relation til eget og andres liv (fortolkning). Eleverne får trænet deres opmærksomhed

på egen og andres sprogbrug i flere af opgaverne. Opgaverne lægger op til dialog hvor eleverne veksler mellem at lytte og ytre sig. Eleverne øver forskellige samtaleformer og turtagning. I opgaverne lærer eleverne også om sproglig bevidsthed. Hvad vi bruger sproget til, hvordan vi handler på gennem sproget, og eleverne skal iagttage, hvordan sproget bruges forskelligt afhængigt af situation (kommunikation).

Billedkunst

Formål: Undervisningsforløbet fremmer elevernes udvikling kompetencer til at opleve, producere og analysere billeder. I opgaverne skal eleverne iagttage, reflektere og bruge billedsprog i kommunikative og innovative processer. Eleverne skal arbejde med mosaikkernes plane og rumlige form, de skal tilegne sig færdigheder i og viden om kunst, medier og andre visuelle- og kommunikationsformer som grundlag for at udtrykke sig gennem billeder og andre visuelle former. Gennem undervisningsforløbet skal eleverne udvikle deres kundskaber om kunst, som den fremstår i lokale og globale kulturer.

Kompetencemål: I undervisningsforløbet skal eleverne udtrykke sig i plane og rumlige billeder. I en af opgaverne skal eleverne afprøve kunstnerens iagttagelses- og tegnemetoder. Eleverne får viden om materialernes anvendelse- og udtryksmuligheder (billedfremstilling). Eleverne skal samtale om egne og andres billeder. Eleven får viden om forskellige principper til at kategorisere streetart genren. Eleverne skal samtale om værkernes opbygning og indhold. De bliver bekendt med enkle fagord og begreber indenfor streetart. Eleverne oplever mosaikkernes forskellige proportioner og afstandsvariationer. Eleverne skal samtale om mosaikkernes funktion, hvilken symbolsk betydning der ligger bag, og eleverne snakker om visuelle tegns betydning ud fra anvendelsen af street art (billedanalyse). Eleverne møder en alternativ udstillingsform og får viden om enkle præsentationsformer via street art (billedkommunikation).

Inden turen

Hvilke begreber skal vi kende inden turen?

Street art: gadekunst.

Rigsfællesskabet: Det fælles rige mellem Grønland, Danmark og Færøerne.

Jetpack: raketrygsæk

Hermes-sko: Den græske gud Hermes' bevingede sko.

Arktis: Arktis er området omkring Nordpolen. Arktis er det område, hvor der er polarklima (gennemsnitstemperaturen for den varmeste måned er under 10 grader).

Fordomme: at dømme på forhånd

Modsætninger: uforeneligt, binært.

Åbenhed: villig til at høre noget andet end man forventede. Være nysgerrig på det.

Ydmyghed: når man erkender at man har begrænsninger og erkender andres værd.

Forarbejde

- Snak om hvad street art er. Street art-genren. Gå for eksempel en tur i nabolaget og find eksempler på street art og graffiti.
- Introducer Landic Project:
 - o Læs mere om [mosaikmysteriet](#)
 - o [Landic I-filmen](#) (2017)
- Snak om Grønland og Rigsfællesskabet: Find information og undervisningsmateriale på [dagensgrønland.dk](#)

Opgaver

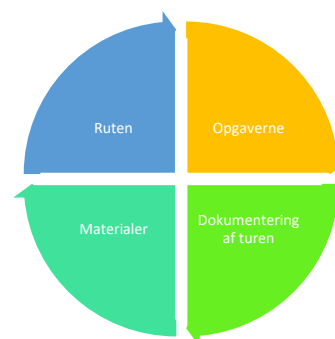
Lærerens to do inden turen

- Vælg de steder, som I skal ud at finde på forhånd. Overvej hvilke mosaik-steder er egnet til opgaveløsning.
- Undervejs på turen kan I stille spørgsmål som:
Hvordan hænger den mosaik I kigger på? Hvordan tror I kunstneren har fået hængt den op? Hvad får mosaikken jer til at tænke på? Oplever I noget af det som kunstneren siger? Eller er der noget andet I undrer jer over?
Find derefter et område i nærheden, hvor I kan gennemføre opgaven eller gennemfør den i skolegården eller klasselokalet efter turen.
- Saml de materialer, I skal bruge til turen.
- Hvis I skal arbejde videre med temaet efter turen, kan det anbefales at dokumentere de mosaikker I finder, de opgaver I løser, og det eleverne opdager eller undrer sig over undervejs (for eksempel ved fotografering).

Forarbejde med klassen

Vis eleverne appen og evt. de mosaikkoordinater, I skal ud at finde.
Fortæl dem om, hvad der skal være overblik over på turen:

- Ruten: De koordinater/steder I skal finde frem til på turen.
- Opgaverne: De opgaver der skal løses på hvert sted.
- Materialer: De materialer der skal med og bruges i hver opgave.
- Dokumentering af turen: Hvordan vil klassen dokumentere turen? Her kan der bruges notesblok og/eller kamera.

Opgave 1: Hvad har Landic på hjerte?

Begreber: Jetpack, Hermes-sko

Indhold: Denne opgave er til at lære Landic lidt bedre at kende, så eleverne forstår hans udgangspunkt, inden de skal i gang med de øvrige opgaver.

Aktivitet: Eleverne skal reflektere over baggrunden for de grønlandske mosaikker. Læs teksten op for eleverne, så de kan diskutere Landics udgangspunkt. Hvis eleverne ikke kommer på det selv snak med dem om vigtigheden af at vide noget om Grønland i Danmark.

Refleksion: Opsummer evt. diskussionen med eleverne og vurder i fællesskab, hvilke kernepunkter I ønsker at tage med videre.

Opgave 2: Street art

Materialer: Kridt samt print af brillekort og citater fra institutioner.

Begreber: Street art.

Indhold: I denne opgave lærer eleverne om streetart og dens æstetiske værdi.

Aktivitet: Eleverne skal debattere fordele og ulemper ved street art. De bliver hjulpet af brillekortet, der tegner deres gruppes standpunkt. Brillekortene sætter feltet op som sort hvidt, men den diskussion, de skal gennemføre, har til formål at vise dem, at det ikke er så sort hvidt, når man sætter sig ind i kompleksiteten af området.

Refleksion: Eleverne får reflekteret over nuancerne indenfor street art og får diskuteret grænser for rigtigt og forkert. Hvis I ønsker at undersøge flere street art kunstnere efter besøget, kan I undersøge Cheeky (Sacha Malinsky), Space Invader eller Banksy.

Opgave 3: Grønlændere

Materialer: Link til quiz: [Test din viden \(og fordomme\) om Grønland - Fyrebox](#)

Begreber: Arktis, fordomme og Rigsfællesskabet.

Indhold: Eleverne lærer om fakta og fordomme om Grønland og grønlandere.

Aktivitet: Klassen skal gennemføre en quiz om fakta og fordomme om Grønland og grønlandere, for at blive klogere på hvad de ved, og hvad de måske går og tror.

Refleksion: Eleverne skal tænke over, hvad de ved, og hvad de måske bare tror om Grønland og grønlandere. Her kunne være godt at snak med eleverne om fordomme og stereotyper, og hvordan det kan ske, og hvordan man via viden og nysgerrighed kan blive klogere og mere inkluderende.

Opgave 4: Mosaikøvelse

Materialer: print af de første skitser, ternet papir og blyanter.

Begreber: motiv.

Indhold: Eleven skal afprøve Landics skitseøvelse. Eleven kan kigge på omgivelserne eller tænke på et motiv, der kan også udstedes et tema eller afgrænsning for hele klassen.

Aktivitet: Eleven skal udvikle sin egen mosaik. Eleven skal prøve at pixelere et motiv og skalere det.

Refleksion: Tænk over hvad I vil sige med jeres motiv, hvem tænker I skal se det?

Arbejd videre efter turen: Afslut evt. dette projekt med at lave mosaikker selv? Eksperimentere med formerne og skabe noget nyt? (mosaikkerne kan for eksempel laves som perleplader). Og lav evt. en hemmelig udstilling på skolen? I hænger den op uden at give besked til de øvrige klasser/årgange og uden forklaring. Og kig efter reaktionerne i tiden efter ophængningen. Lav en plenumsnak i klassen, når der er gået noget tid, for at samle op på det, I har oplevet.

Opgave 5: Det 3. sted

Materialer: enten 22 sorte og 30 hvide kvadreret karton eller print af en mosaik. (Hvis I bygger en mosaik med kvadrater får I et samarbejdselement ind i opgaven, men hvis tid eller vejr ikke er til det, tag et print af mosaikken med), print med de tre hjælpeord mod fordomme. Print med fordomssætninger.

Anbefaling til læreren: se Foreningen Grønlandske Børns film [Forforståelse, Nysgerrighed og Fordomme](#) (5 minutter) om fordomme og [Landic I-film](#) fra 2017.

Begreber: fordomme, åbenhed, ydmyghed.

Indhold: Eleverne lærer at se en anden fra et tredje sted. Det tredje sted i filmen *Landic I* kan ses som en opfordring til at finde et fælles ståsted og se ud over hinandens forskelle.

Aktivitet: Konstruer det tredje sted og stil jer i rundkreds omkring. Spørg eleverne, hvordan man kan mødes uden at se modsætningen ved den anden.

Hjælpeord mod fordomme: Snak med eleverne om at man kan være mere end en ting ad gangen og at forskellige ting behøver ikke at være modsætninger (minus binær). Man kan for eksempel både føle sig grønlandsk og dansk på samme tid (hybrid).

Hvis man tror, man ved hvem den anden er uden at have spurgt, er man kommet til at dømme en anden på forhånd. Dette er en fordom. *Hvordan kan man så undgå fordomme¹?* Det kan være, det ikke er så alvorligt, som det lyder, men man kan ikke vide det, med mindre man har spurgt den anden. Spørg, lyt og tør anerkende, når man er kommet til at lave en fejl, for eksempel troet noget som ikke passede eller blevet klogere efter at lytte til en anden eller turde sige fra på en respektfuld måde, når man oplever fordomme.

Til det skal man være modig, åben² og ydmyg.³

Læs derefter et par fordomssætninger for eleverne. Tag til sidst snakken igen om at mødes et tredje sted om at undgå at dømme på forhånd, og hvordan man kan blive klogere på hinanden på en inkluderende måde.

Refleksion: Opgaven får eleverne til at tænke over, hvordan man møder andre, hvad man kan gøre anderledes ved at bruge åbenhed, ydmyghed og mod, fremfor forestillinger og at dømme en anden på forhånd.

OBS: Hvis det er for abstrakt, kan man i stedet tage eksempler eleverne kender eller noget, de kan relatere til. For eksempel spørg eleverne: *Hvad vil det sige ikke at blive forstået? Hvordan føles det at komme til at dømme eller blive dømt på forhånd? Hvordan kan vi forstå hinanden bedre? Hvordan kan vi give plads til alle, så ingen er udenfor?* (så prøve at få dem til at se det ift. det tredje sted).

For hjælp og yderligere information kontakt:

Skoletjenestens ansvarlig Halla Guðný Erlendsdóttir - hge@sumut.dk

God tur!

¹ Fordomme: Dømme på forhånd

² Åben: At være åben over for for at høre noget andet, end man forventede. Være nysgerrig på det.

³ Ydmyghed: Når man erkender, at man har begrænsninger, og erkender andres værd.